

זוהר היומי

זוהר בראשית – דף קל"ט ע"א

פרשת תולדות

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (קל"ח ע"ב) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

דא לסטרא דמְהִימְנוּתָא וְדא לסטרא דְעִבּוּדָה זָרָה.

תרגום לעברית

ומשום כִּי יִשְׂרָאֵל מְקַדִּימִים ומתחכמים לו בְּחִכְמָה, בְּעִקְמִימוֹת, כִּדִּי שְׁלֹא יוּכַל לְהִרְעֵ וּלְשַׁלֵּט. וְעַל כֵּן יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּסוּד הָאֱמוּנָה, כָּל מַעֲשָׂיו כְּלָפִי עָשׂוּ מִשּׁוּם שְׁלֹא נָתַן מְקוֹם לַנִּחְשׁ הַהוּא לְטַמֵּא אֶת הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא יִקְרַב אֵלָיו וְלֹא יִשְׁלֹט בְּעוֹלָם. וְעַל כֵּן לֹא הִצְטַרֵּךְ לְאַבְרָהָם לְהִתְנַהֵג בְּעִקְמִימוֹת, וְלֹא לִיִּצְחָק, מִשּׁוּם שֶׁעָשׂוּ, שֶׁהוּא הֵצֵד שֶׁל הַנִּחְשׁ הַהוּא, טָרָם בָּא לְעוֹלָם. אֲבָל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בַּעַל הַבֵּית, צָרִיךְ לוֹ לַעֲמֹד כְּנֶגֶד אוֹתוֹ הַנִּחְשׁ שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ כָּלֵל שְׁלִיטָה לְטַמֵּא אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל יַעֲקֹב, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לִיַּעֲקֹב יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וּמִשּׁוּם כִּי יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים נִבְחָרוּ לְחֵלֶק גּוֹרְלוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים ל"ב) כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֵבֶל נִחְלָתוֹ. וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים, הֵצֵד שֶׁל אַבְרָהָם גָּרַם לָהֶם לְהִתְגַּדֵּל וּזְכוּתוֹ סִיעָה לָהֶם, הוּא הָיָה מַחֲנֶנֶה אוֹתָם בְּמִצְוֹת, שְׁכָתוֹב כִּי יִדְעֵתִיו לְמַעַן יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְגו', לְרִבּוֹת יַעֲקֹב וְעָשׂוּ. וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עָשׂוּ אִישׁ יָדַע צִיד וְגו'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִפְרָד לְדַרְכּוֹ, זֶה לְצַד הָאֱמוּנָה - וְזֶה לְצַד שֶׁל עִבּוּדָה זָרָה.

וכן הוה במעוי דרבקה, דתמן כל חד אזיל לסטריה. דכד איהי אשתדלת בעובדין דכשרן או עברת סמיה לאתר טב למעבד פקודי דאורייתא, הוה יעקב חדי ודחיק לנפקא, וכד הוות אזלא סמיה לאתר עבודה זרה, ההוא רשע בטש לנפקא, ואוקמוה. ובגין כך, כד אתבריו ונפקו לעלמא, כל חד אתפרש ואזיל ואתמשך בדוכתיה דאתחזי ליה, ועל דא, (בראשית כה) ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד וגו'. (בראשית כה) ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו, הא אוקמוה, (כמה) דכתיב, איש יודע ציד איש שדה. וכתיב התם, (בראשית י) הוא היה גבור ציד (ד"א ל"ג מאי) איש שדה, לקפחא לון לבני נשא ולקטלא לון, ואיהו אמר דעביד צלותא וצייד ליה בפומיה. איש שדה, בגין דחולק עדכיה לאו איהי בישובא, אלא באתר חרוב. במדברא, בחקלא, ועל דא איש שדה.

תרגום לעברית

וכן היה במעים של רבקה, ששם כל אחד הלך לצדו. שפאשר היא השתדלה במעשים כשרים, או שעברה סמוך למקום טוב לעשות את מצוות התורה, היה יעקב שמח ודוחק לצאת. וכשהיתה הולכת סמוך למקום של עבודה זרה, אותו הרשע הפה לצאת, ובארוהו. ומשום כך, כשנבראו ויצאו לעולם, כל אחד נפרד והלך ונמשך למקומו שראוי לו. ועל כן ויגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד וגו'. ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו. הרי פרשוהו, [כמו] שכתוב איש ידע ציד איש שדה. וכתוב שם (בראשית י) הוא היה גבר ציד. [מהו] איש שדה, לקפח את בני האדם ולהרג אותם. והוא אמר שעשה תפלה, וצד אותו בפיו. איש שדה, משום שחלק גורלו אינו בישוב, אלא במקום חרב, במדבר, בשדה, ועל זה איש שדה.

וְאִי תִימָא, הִיךְ לֹא יָדַע יִצְחָק כָּל עוֹבְדוֹי בִּישִׁין דְּעֵשׂוֹ, וְהָא שְׂכִינְתָא הִוֵּת עֲמִיה, דְּאִי לֹא שְׂרִיא עֲמִיה שְׂכִינְתָא, הִיךְ יָכִיל לְבָרְכָא לִיה לְיַעֲקֹב בְּשַׁעְתָּא דְּבִרְכִיה. אֲלֹא וְדֹא שְׂכִינְתָא הִוֵּת דְּיִירָא עֲמִיה בְּבִיתָא וְדְיִירָא עֲמִיה תְּדִיר, אֲבָל לֹא אֹדְעָא לִיה, בְּגִין דִּיתְבָּרַךְ יַעֲקֹב בְּלֹא דַעְתִּיה אֲלֹא בְּדַעְתִּיה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָכִי אֲצִטְרִיךְ, דְּבִהִיא שַׁעְתָּא דְּעָאֵל יַעֲקֹב קָמִי אֲבוּהִי עָאֵלֶת עֲמִיה שְׂכִינְתָא. וְכִדִּין חָמָא בְּדַעְתוֹי יִצְחָק דְּאִתְחַזִּי לְבָרְכָא, וְיִתְבָּרַךְ מִדַּעְתָּא דְּשְׂכִינְתָּא.

תרגום לעברית

וְאִם תֹּאמַר, אִיךְ יִצְחָק לֹא יָדַע אֶת כָּל מַעֲשָׂיו הָרָעִים שֶׁל עֵשָׂו, וְהָרִי הַשְּׂכִינָה הִיָּתָה עִמּוֹ? שָׂאֵם לֹא שָׂרְתָה עִמּוֹ שְׂכִינָה, אִיךְ יָכִיל לְבָרַךְ אֶת יַעֲקֹב בְּשַׁעָה שְׁבָרָה אוֹתוֹ? אֲלֹא וְדֹא שְׂכִינְתָּה הִיָּתָה דָּרָה עִמּוֹ בְּבֵית וְדָרָה עִמּוֹ תְּמִיד, אֲבָל לוֹ הוֹדִיעָה לוֹ, כְּדִי שִׁיתְבָּרַךְ יַעֲקֹב בְּלִי דַעְתּוֹ, אֲלֹא בְּדַעְתּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכֵן צָרִיךְ, שֶׁבְּשַׁעָה הַהִיא שֶׁנִּכְנָס יַעֲקֹב לִפְנֵי אָבִיו, נִכְנָסָה עִמּוֹ שְׂכִינָה, וְאִזּוֹ רָאָה יִצְחָק בְּדַעְתּוֹ שְׂרָאוֹי לְבָרְכָה וְיִתְבָּרַךְ מִדַּעְתַּת הַשְּׂכִינָה.

◆ הקטע מתחיל בדף זה וממשיך בדף הבא (קל"ט ע"ב) ◆

טקסט הזוהר

תָּא חַזִּי, (ס"א זמנא חדא, הוה יתיב רבי שמעון ושאר חבריאי, עאל קמיה רבי אלעזר בריה. אמחו ליה לרבי שמעון, מלתא רבתא בעינן למבעי קמך בעניינא דיעקב ועשו. איך לא בעא יעקב למיהב לעשו תבשיל דטלופחין עד דזבין ליה בכירותא דיליה, ועוד דאמר עשו ליצחק אבוהי, ויעקבני זה פעמים. אמר לון, בהדין שעתא, אתון חייבים לקבלא מלקות. דהאמנתון לפתגמי דעשו ושקרתון לפתגמי דיעקב, דהא קרא אסהיד עליה, (בראשית כה) ויעקב איש תם. ותו כתיב, (מיכה ז) תתן אמת ליעקב. אלא, כך

הוא ענייניה דיעקב עם עשו, בגין דעשו הוה סני לבכירותא בקדמיתא, והוה בעי מניה דיעקב דלסבה ליה אפילו בלא כסף. הדא הוא דכתיב, (בראשית כה) ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכורה). (בראשית כה) וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֹא עֲשָׂו מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיף. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, וַיֵּזֶד יַעֲקֹב, הָא אֻקְמוּהָ דְהָא בְּגִין אֲבִלוּתָא דְאַבְרָהָם הָוָה, אֲבָל וַיֵּזֶד יִצְחָק נָזִיד מִבְּעֵי לִיה, אֲלֵא וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד, דְּאִיהוּ הָוָה יָדַע עֲקָרָא

תרגום לעברית

בֹּא רֵאָה, [פעם אחת היה יושב רבי שמעון ושאר החברים, נכנס לפניו רבי אלעזר בנו, אמרו לרבי שמעון, דבר גדול רצינו לבקש לפניך בענינם של יעקב ועשו, איך לא רצה יעקב לתת לעשו תבשיל עדשים עד שמכר לו את בכורתו? ועוד, שאמר עשו ליצחק אביו, ויעקבני זה פעמים, אמר להם, בשעה הזאת אתם חיבים לקבל מלקות, שהאמנתם לדברי עשו ושקרתם לדברי יקב, שהרי הכתוב מעיד עליו ויעקב איש תם, ועוד כתוב תתן אמת ליעקב, אלא כך הוא ענינו של יעקב עם עשו, משום שעשו היה שונא את הבכורה בראשונה, והיה רוצה מיעקב שיקח אותה ממנו אפלו בלי כסף, זהו שכתוב ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכורה]. וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֹא עֲשָׂו מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיף. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, וַיֵּזֶד יַעֲקֹב - הֵנָּה פִּרְשֻׁהּ שְׁהָרִי בְּשָׂכִיל הָאֲבָל שֶׁל אַבְרָהָם זֶה הָיָה, אֲבָל וַיֵּזֶד יִצְחָק נָזִיד הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֲלֵא וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד, שֶׁהוּא הָיָה יוֹדֵעַ אֶת הַשָּׂרֵשׁ שֶׁלּוֹ בְּאוֹתוֹ צַד שְׁנֵדִבֵּק בּוֹ, מְשׁוּם כִּךָ עָשָׂה תְּבַשִּׁילִים אֲדָמִים, עֲדָשִׁים תְּבַשִּׁיל אָדָם, שֶׁהַתְּבַשִּׁיל הַזֶּה מְשַׁבֵּר אֶת הַכֹּחַ וְהַחֲזָק שֶׁל הָדָם הָאָדָם כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת חֲזָקוֹ וְכֹחוֹ, וּמְשׁוּם כִּךָ עָשָׂה לוֹ בְּחֻמָּה כְּמוֹ אוֹתוֹ הַצָּבֵעַ הָאָדָם.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) – © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.

